

Διευθυντὴς ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΛΕΛΕΔΑΚΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΣΚΡΥΔΛΩΦ ΑΡΙΘΜΟΣ 78

Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντά τοῦ «Κρητ. Ἀστέρος»,

Πολυώνυμα καὶ ποικίλα εἶναι τὰ σωματεῖα, ἅτινα ἐν ταῖς κρητικαῖς πόλεσι καὶ ἐν πολλαῖς τῶν ἐπαρχιῶν κωμοπόλεσι συγκροτοῦνται ἐκάστοτε μεγάλῃς ἢ μικρᾷς διαρκείας, ποικίλοι δὲ εἶναι καὶ οἱ σκοποί, οἱ ἐν τοῖς κανονισμοῖς τούτων ἀναγραφόμενοι. Ἀλλὰ καθ' ὅσον γνωρίζομεν ἐν οὐδενὸς τῇ καταστατικῇ (ἐκτὸς τοῦ ἐνταῦθα φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου) ἐτέθη ὡς εἰδικὸν ἄρθρον ἡ θεραπεία τῆς Κρητικῆς λαογραφίας, ἥτις, ἐπιτραπήτῳ ἡμῖν νὰ φρονώμεν τοῦτο, εἶναι πολὺ σπουδαιότερα τῶν ὑπὸ πολλῶν σωματείων ἐπιζητουμένων, ἀμφιβόλου πολλάκις χρησιμότητος ἀποδεικνυομένων πραγμάτων.

Καὶ διατάζομεν μὲν νὰ προτείνωμεν τὴν ἱδρυσιν νέου Συλλόγου μὲ σκοπὸν καθαρῶς τὴν συλλογὴν καὶ ἐξέτασιν τῶν εἰς τὸν καθ' ὅλου βίον τῆς Κρήτης ἀναφερομένων καὶ κατόπιν δημοσίευσιν τούτων. Ἀλλ' ἀδιστακτικῶς συνιστῶμεν νὰ μεριμνήσῃ περὶ τούτου σωματεῖόν τι τῶν ἐν Κρήτῃ ἐκ τῶν ἀριθμούντων μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἄνδρας ἔχοντας τὴν εἰδικότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν θέλησιν νὰ ἐργασθῶσιν. Ἐὰν ἐπὶ παραδείγματι ὁ καλὸς τῆς πρωτεύουσας Σύλλογος «Χρυσόστομος», οὗ ἡ εὐεργετικὴ ἐργασία εἶναι τρανῶς μεμαρτυρημένη ἐν Χανίοις, ἀνελάμβανε καὶ τοῦτο, μετ' οὗ μικρὸν θὰ εὐρισκόμεθα εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νέους τίτλους τῆς Κρητικῆς εὐγνωμοσύνης ν' ἀναγράψωμεν εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τούτου.

Ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν πολλοὶ ἐν τῇ ἐλευθέρῳ καὶ δούλῳ ἑλληνισμῷ Σύλλογοι καὶ Ἑταιρεῖαι ἡσχολήθησαν περὶ τούτου. Καὶ διαγωνισμοὶ δὲ ἐκηρύχθησαν πολλάκις καὶ ἱκαναὶ συλλογαὶ πολλοῦ λόγου ἄξιαι ἔχουσι βραβευθῇ καὶ τινες εἶναι καὶ δεδημοσιευμένοι. Ἀλλὰ καθαρῶς Κρητικαὶ νομίζομεν ὅτι δὲν εἶναι ἢ ἂν εἶναι, ἐπειδὴ θὰ εἶναι μονομερεῖς, ἀτομικαὶ δηλαδὴ ἐργασίαι, θὰ εἶναι ἀσφαλῶς ἀτελεῖς.

Διὰ τί λοιπὸν νὰ μὴ φιλοδοξήσῃ εἰς τῶν ἐν Κρήτῃ Συλλόγων τὸν ἔπαινον ἐπὶ τοιαύτῃ ἐθνικῇ ἐργασίᾳ! Νομίζομεν ὅτι ὁ ἐν Κων)πόλει Φιλεκπ. Σύλλογος προεκήρυξεν ἄλλοτε διαγωνισμὸν τοιαύτης ἐργασίας, ἀλλὰ δὲν γνωρίζομεν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐργασιῶν του. Δυστυχῶς οὐδὲ τὴν προκήρυξίν του ἐκείνην ἔχομεν πρόχειρον, ἀλλὰ τὰς τοῦ «Παρνασσου» ἀπὸ τοῦ 1870 καὶ τοῦ ἡμετέρου Φιλεκπαιδευτικοῦ ἀπὸ τοῦ 1888 ὥραιās προκηρύξεις ἔχομεν μετὰ τινων ὁδηγίων πρὸς συλλογὴν, ὧν περικοπὰς τινὰς ἀποσπῶμεν ἀφ' ἐκατέρας χάριν τοῦ «Ἀστέρος», ἵνα καταδειχθῇ ἡ σπουδαιότης, ἣν δύναται νὰ ἔχῃ τοιαύτη ἐργασία, ἥς οἱ θεράποντες μεγίστης εὐγνωμοσύνης ἄξιοι θὰ γίνωσι.

Καὶ ὁ μὲν «Παρνασσός» ἐν τῇ προκηρύξει αὐτοῦ ἔλεγε τάδε:

«Ἀναντίρρητον εἶναι ὅτι ἡ ἱστορία δὲν ἐπαρκεῖ μόνῃ ἵνα καταδείξῃ τὸν βίον ἔθνους τινός· ἀνάγκη πρὸς πλήρη τοῦ χαρακτήρος καὶ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ κατανόησιν καὶ ἡ γνῶσις τοῦ καθ' ἑκάστον βίου, τῆς διανοητικῆς καταστάσεως καὶ τῆς γλώσσης, δι' ἧς τοῦτο τὰς ἐνδιαθέτους ἐννοίας ἐκφράζει. Διὰ τοῦτο δικαίως ἤδη ἐφαλλυσε τὴν προσοχὴν πολλῶν ἐκ τε τῶν παρ' ἡμῖν καὶ τῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ λογίων ἡ ἔρευνα περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ἡθῶν καὶ ἐθίμων, ἅτινα καθιστῶσι μὲν γνωστὸν τὸν νεωτέρων Ἑλλήνων τὸν βίον, οὐκ ὀλίγον δὲ συντελοῦσιν εἰς τὴν διαφώτισιν τοῦ τῶν ἀρχαίων, οὗτινος διασφῶνουν ἱκανὰ σπουδαία. Τῆς αὐτῆς σπουδαιότητος μετέχει καὶ ἡ... συλλογὴ τῶν δημοτικῶν ἀσμάτων, μύθων, παροιμιῶν καὶ αἰνιγμάτων, ἅτινα ἐγκατοπερίζουσι τὴν διανοητικὴν τοῦ λαοῦ κατάστασιν, δύνανται δὲ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς τὰ καταλλήλιστα μνημεῖα τῆς δημόδους γλώσσης, ἥς αἱ τόχαι... ὁμοιάζουσι τὰς τύχας τῆς ἡμετέρας ἱστορίας, καὶ ἥτις λεπτομερέστατα πρέπει νὰ μελετᾶται ὡς ἀμέσως μετὰ τῆς ἀρχαίας συνεχομένη(*).—Συναισθανόμενος καὶ ὁ ἡμέτερος Σύλλογος... τὴν χρησιμότητα τῆς συλλογῆς τοιαύτης ὕλης, ἐπιθυμῶν δὲ νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ὅπερ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ διαφέρει καὶ ἐθνικὸν μελέτημα νὰ θεωρηθῇ δύναται, παρακαλεῖ πάντα δυνάμενον νὰ προσφέρῃ τοιαύτην ὕλην, μάλιστα ἀνέκδοτον, ν' ἀποστείλῃ ταύτην πρὸς τὸν Σύλλογον... ὅστις θὰ δημοσιεύῃ αὐτήν. Τὰ στελλόμενα δὲ νὰ ὦσι:

(*) Ἐὰν ἐμελετᾶτο προσεκτικῶς δὲν θὰ εἴχομεν τὰ ψυχάραια ἑξαμελῶματα καὶ τὸν «Νουμάν» καὶ τὰ ὁμοίως βυβαίνοντα τὴν γλῶσσαν νεοπλασματα.

Α') Γλωσσάρια και φρασσεολόγια περιέχοντα λέξεις και φράσεις δημώδεις. Β') Παραμύθια γεγραμμένα . . . ως διηγείται ταῦτα ὁ λαός. Γ') Παροιμίες. Δ') Δημοτικά ᾠσματα. Ε') Αἰνίγματα καὶ λογοπαίγνια. ΣΤ') Ἡθὴ καὶ ἔθιμα παντοῦ τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος, προλήψεις καὶ τὰ τοιαῦτα, σημειούμενου πάντοτε καὶ τοῦ τόπου, ἐνθα ἀπαντῶνται».

Ὁ δὲ φιλεκπαιδευτικὸς ἡμῶν Σύλλογος προεκήρυττε τὰ ἑξῆς:

«Μέγας καὶ ἀνεκτίμητος θησαυρὸς κρύπτεται ἐν τῇ Κρητικῇ δημῳδῇ Γραμματείᾳ, μέγα θυνάμενος νὰ ἐπιχύσῃ φῶς εἰς τὴν ἐνδοξὸν ἱστορίαν τῆς ἡμετέρας Πατρίδος. Τὸν ἀφανῆ δὲ τοῦτον θησαυρὸν τὸν ἐνυπάρχοντα ἐν λέξεσι καὶ φράσεσι, κυρίως ὀνόμασι, δημοτικαῖς ᾠμασί, διστίχοις, παροιμίαις, αἰνίγμασι, λογοπαίγνιαις καθαροῦ γλωσσῆμασι, παραμυθίαις, παραδόσεσι, παιδιαῖς ἀμφοτέρων τῶν φύλων, εὐχαῖς καὶ κατάραις, ἐπιφθῆαις, νανουρίσμασι, δημῳδῇ ἀστρονομίᾳ, ἐργαλείοις τῆς γεωργίας, ποιμενικῆς καὶ ὑφαντικῆς τέχνης καὶ οἰκονομικῆς ἄλλῃ τοιοῦτῳ ἐπιθυμῶν νὰ διασώσῃ ὁ ἡμέτερος Σύλλογος πρὸς φωτισμὸν τῆς ἱστορίας τῆς πατρίδος ὥρισε τὴν συλλογὴν τούτων ὡς μέρος τοῦ σκοποῦ τῆς ἰδρύσεώς του.

Φρονούντας λοιπὸν ὅτι πᾶς Κρῆς φλέγεται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ νὰ συντελέσῃ ὅσον δύναται εἰς τὴν διαφώτισιν τῆς ἐν πολλοῖς σκοτεινῆς ἡμῶν ἱστορίας, ἀποτεινόμεθα πρὸς πάντα ὅπως δῆποτε δυνατόν νὰ συνδράμῃ εἰς τὸ ἔργον καὶ παρακαλοῦμεν ἵνα συλλέγων ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀπαριθμηθέντων ζώντων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ μνημείων ἀποστείλῃ ταῦτα τῷ Συλλόγῳ, ὅστις θέλει φροντίσει τὴν δημοσίευσιν.

Ὁδηγία πρὸς συλλογὴν.

Ἄς ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν οἱ ἀσχολούμενοι εἰς συλλογὴν τῶν ἀνωτέρω ὀνομασμένων τὰ ἐπόμενα:

α.) Τὴν ἀκριβῆ καὶ ἀπαραιμείωτον τήρησιν τῆς προφορᾶς ἐν τῇ γραφῇ, ἵνα ὧσι τὰ ἀποστελλόμενα ζῶσα εἰκὼν τῆς ἐπαρχίας ἢ τοῦ χωρίου, ἐξ ὧν λαμβάνονται.

β.) Ἐν ταῖς συλλογαῖς πρέπει νὰ λαμβάνωνται τὰ γνησιώτατα Κρητικά, μηδενὸς ξενικοῦ ἢ παρεισακτοῦ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παραλαμβανομένου, ἐκτὸς ἂν τοῦτο εἶναι ἤδη ἴδιον τῆς ἐγχωρίου δημοτικῆς διαλέκτου ἀπὸ μακροῦ καὶ ἀμνημονεύτου χρόνου.

γ.) Οἱ συλλογεῖς δύνανται νὰ ποιῶνται σύγκρισιν τῆς συλλεγομένης ὕλης πρὸς ἀρχαίαν ὁμοειδῆ, ἥτοι παροιμιῶν πρὸς παροιμίας, παραδόσεων πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν μυθολογίαν καὶ τὰ ὅμοια.

δ.) Οἱ κ. κ. δημοδιδάσκαλοι τῶν ὁρεινῶν μάλιστα χωρίων δύνανται νὰ σχηματίσωσι πλουσιωτάτας συλλογὰς, ἐὰν ὧσιν ἐπιμελεῖς καὶ φιλεργοί, διότι ἐνταῦθα ἡ γλῶσσα καὶ αἱ παραδόσεις εἶναι ἔτι ἀμιγεῖς καὶ ἀβλαβεῖς ὑπὸ τοῦ λεγομένου πολιτισμοῦ. Δύνανται λοιπὸν νὰ πλησιάζωσι τοὺς γέροντας, οἵτινες εἶνε ζῶσα ἱστορία, ἀφ' ὧν πλείστα νὰ συλλέξωσιν· εἰς ἀστρονομικὰς δὲ παρατηρήσεις, ἥτοι ὀνομασίας τῶν ἀστέρων καὶ ἀστερισμῶν, καιρικὰς μεταβολὰς, μερομήνια, ὡς λέγονται αἱ κατὰ τὸν Αὐγουστον προμαντεῖται τοῦ χειμῶνος, τελώνια, νεράϊδες, κατὰ χανάδες, ἁγιασμένους καὶ τὰ ὅμοια οἱ τῶν ὁρεινῶν χωρίων κάτοικοι εἶναι καταλλήλοτατοι.

ε.) Τὸ ὄνομα ἐκάστης ἐπαρχίας, χωρίου, μετοχίου, ἐκκλησιῶν καὶ παρεκκλησιῶν, ἀπροσίτων ὁρέων, φαράγγων, ποταμῶν καὶ ρυάκων, λόφων, μεγάλων βράχων (χαράκια), γεφυρῶν, πηγῶν καὶ κρηνῶν, πελωρίων δένδρων κλπ. ἔχει συνήθως παράδοσιν ἐρμηνευτικὴν ἄλλαχού εἶναι δράκος, ἄλλαχού ὄφις, δάμα-

λις, φραγκάκι καὶ τὰ ὅμοια. Καὶ ταῦτα ἄς συλλέγωνται πεφροντισμένως.

ς.) Οἱ καλῶς τὴν Ἑλληνικὴν Γραμματικὴν ἐπιστάμενοι ἄς ἀποστέλλωσι παρατηρήσεις συγκριτικὰς περὶ κλίσεων ὀνομάτων καὶ ρημάτων, περὶ ἀντωνυμιῶν, περὶ ἀριθμητικῶν, περὶ παραγωγῆς καὶ συνθέσεως λέξεων ὑποκοριστικῶν, ὀνομάτων γυναικῶν ἀγάμων καὶ ἐγγάμων καὶ περὶ ὁμοίων γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν ζητημάτων. Ἐκ τούτων δὲ πάντων δύναται ποτε νὰ συνταχθῇ γραμματικὴ τῆς Κρητικῆς διαλέκτου.

ζ.) Ἐπειδὴ ὁ ἡμέτερος Σύλλογος σκοπεῖ τὴν σύνταξιν Γεωγραφίας τῆς Κρήτης παρακαλεῖ πάντας τοὺς φιλοπάτριδας, διδασκάλους καὶ μὴ τοιούτους νὰ στείλωσιν εἰς τὸν Σύλλογον περιγραφὴν τοῦ χωρίου ἢ τῆς ἐπαρχίας τῶν ἀναφέρουσιν ἂν ἔχῃ συμβῇ σπουδαῖόν τι γεγονός ἱστορικὸν ἐκεῖ που παλαιὸν ἢ νέον, ἂν εὕρισκται ἀρχαῖόν τι, πόλις, ναὸς, τεῖχος καὶ ὅμοια, καὶ πᾶν συντελοῦν εἰς τὴν Γεωγραφίαν τόπου τινός.

Φιλοξενῶν τῶν ἀνωτέρω ὁ φίλος «Κρητικὸς Ἀστὴρ», ἐὰν ἐγκρίνῃ ταῦτα, καὶ συντελῶν ὥστε ὑπὸ πολλῶν ν' ἀναγνωσθῶσι, νὰ κατανοηθῇ δὲ καὶ ἡ σημασία τῆς περὶ ταῦτα ἀσχολίας, ἃς εἶναι βέβαιος ὅτι πλείστου λόγου ἀξίαν ὑπηρεσίαν προσφέρει εἰς τὴν Πατρίδα, ἥτις πάσης ἄλλης Ἑλληνικῆς χώρας πτωχοτέρα εἶναι εἰς ἐκδεδομένα λαογραφικὰ ἔργα κατ' ἀντίστροφον λόγον πρὸς τὸν πλοῦτον, ἐν ἀσύλληκτον καὶ ἐπομένως ἐλαττούμενον ἐπὶ μεγίστη βλάβῃ, καὶ ἀνέκδοτον ἔχει.

Ἐν Ρεθύμνῃ τῇ 22 Φεβρουαρίου 1908

Διατελῶ μετὰ πλείστης ὑπολήψεως

Ἑμμ. Γ. Γενεράλις

* * *

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Κρητ. Ἀστέρος» ἐπικροτοῦσα τὴν γνώμην τοῦ διακεκριμένου Γυμνασιάρχου Χανίων κ. Ἑμμ. Γενεράλι καὶ συνεργάτου τοῦ «Κρητ. Ἀστέρος» περὶ κρητικῆς λαογραφίας εὐχαρίστως θὰ ἀνελάμβανε τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἰδρύσεως τοιοῦτου σωματείου, ἐξυπηρετοῦντος τοιοῦτον πατριωτικόν τε καὶ φιλογικὸν σκοπόν, ὅποιον ὁ ἀναφερόμενος εἰς δύο ἀνωτέρω ἐγκυκλίους δύο σωματείων ἐνὸς Ἑλληνικοῦ, διακριθέντος ἤδη διὰ τὴν δρασίν του καὶ ἐνὸς Κρητικοῦ. Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου εὐχαρίστως θὰ καταχωρήσῃ πᾶσαν ἀποστελλομένην γνώμην, ἵνα, εἰ δυνατόν, πάντες λόγοι τε καὶ ἐπιστήμονες Κρῆτες προδῶμεν ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ ἀκαμάτου Γυμνασιάρχου Χανίων εἰς τὴν διάσωσιν τῶν πατρίων ἡθῶν καὶ ἐθίμων καὶ ἐξερευνήσιν τῶν πηγῶν τῆς πατρίδος ἱστορίας.

Ἀντιπρόσωποι «Κρητ. Ἀστέρος»

Ἐν τῇ νομῇ Ρεθύμνης

Ἄντων. Κ. Γερακάρης

Ἐν τῇ νομῇ Ἡρακλείου

Γεώργ. Ν. Ζουρίδης βιβλιοπώλης καὶ Στ. Παπαμαρκάκης

Ἐν Ἀθήναις

Ἑμμ. Ι. Λελεδάκης—Γραφεῖα «Νέου Ἀστεως».

Παρ' αὐτῶν ἐγγράφονται συνδρομηταί, εἰσπράττονται συνδρομαὶ καὶ πωλοῦνται φυλλάδια.

ΚΡΗΤΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Κρήτη—Σιδών. — Μῦθος Εὐρώπης

* Ἐκτὸς ὅμως τούτου, καὶ τοῦτο φαίνεται τὸ ἀρχαιότερον, καὶ ὁ Φοινικὸς θεὸς τοῦ Ἄδου τίθεται πλησίον τοῦ Διὸς, καὶ μάλιστα ἐν μέρει ὡς Ἀρκέσιος, τοῦτέστιν Ἀρκεσίλαος, ἐν μέρει δὲ ὑπὸ τὸ ὄνομα Κρόνος, τοῦτέστι «Κυρίαρχος», ὅπερ εἶνε μετάφρασις τοῦ Φοινικικοῦ El, ὡς πατήρ τοῦ Διὸς. Ὁ κοσμογονικὸς ἐρμηνευθεὶς βραδύτερον μῦθος τοῦ Κρόνου, τοῦ καταδροχθίζοντος τὰ τέκνα του, ἀναφέρεται πιθανῶς εἰς θυσίαν παίδων· καὶ ἐν τῇ Φοινικικῇ κοσμογονίᾳ φρονεῖ ὁ πρὸς τὸν Κρόνον ἐξομοιωθεὶς Ἰλος, τοῦτέστιν El, ἐν καιρῷ ξηρασίας τὸν υἱὸν του. Ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων παραβάλλεται πιθανὸν δικαίως ἐκκλησιαστικόν τι τυπικόν⁵, ὅπερ παρήγγαλλεν οἱ παῖδες νὰ τίθωνται ἐπὶ τῶν ἐκτεταμένων χειρῶν τοῦ χαλκοῦ εἰδώλου καὶ οὕτω διὰ τοῦ ἀνοικτοῦ στόματος νὰ κατολισθαίνωσιν εἰς τὴν κοιλίαν. Ὁ μῦθος περὶ τοῦ λίθου, ὃν ὁ Κρόνος καταδροχθίζει ἀντὶ τοῦ Διὸς καὶ πάλιν ἐξεμεῖ, συνδέεται μετὰ τινος ἐκ τῆς αὐτῆς Φοινικικῆς λατρείας παραληφθέντος φετιχισμοῦ, περὶ οὗ θὰ ὁμιλήσωμεν ἐν τοῖς ἐπομένοις.

Ἡ ἀρχὴ τῆς λατρείας τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Ζαγρέως Διονύσου εἶνε σκοτεινὴ· ἠλλείψει βεβαιότερας καταγωγῆς ἐξετασθῆτω ἐν συναφείᾳ μετὰ τῶν Σιδωνίων λατρειῶν, ἐπειδὴ Sidon θὰ ἐσήμαινε «κυνηγὸν» καὶ ἔνεκα τούτου ὁ «μέγας κυνηγὸς» Ζαγρεὺς θὰ ἀντεστοίχει πρὸς τινὰ προϋποτιθέμενον ἐπώνυμον θεὸν τῆς πόλεως ἐκείνης, ὅστις ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει εἶχεν ἐξομοιωθῇ πρὸς τὸν Αἰγύπτιον Ὅσιριν καὶ ἴσως ὡς θεὸς τῆς Συμπολιτείας τῶν Κοινοτήτων τῆς Σιδῶνος, λαμβανομένου ὑπ' ὅψιν τοῦ ἐν τισι τόποις ἱεροῦ τῷ Ὅσιριδι ἐρυθροῦ χρώματος, ἐκαλεῖτο «ὁ ἐρυθρὸς» Ἑλληνιστὶ Ποῦνις⁶. Ὅπως ὁ Ὅσιρις, κατεσπαράχθη ὁ Ζαγρεὺς καὶ ἔπειτα πιθανῶς ἐπανήχθη εἰς τὴν ζωὴν· μῦθος κατ' ἀρχὰς σχετιζόμενος πρὸς τὴν ἐκ τοῦ Ἄδου ἀπαλλαγὴν, ὅστις ὅμως ὁμοίως πρὸς τὴν ἱερὰν παράδοσιν τοῦ Ὅσιριδος ἔλαβε συγχρόνως ἀστέρην σχέσιν, καὶ μάλιστα, ὡς θὰ ἴδωμεν, πρὸς τὸν Σερίον καὶ τὸν Ὠρίωνα.

Τῆς Ἀρτέμιδος ὑπόστασις εἶνε ἡ θυγάτηρ τοῦ Μίνως Ἀριάδνη, «ἡ λίαν ἀγνή»⁷, ἥτις συνήθως τοῦλάχιστον ἐμφανίζεται ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ μετὰ τῆς θεᾶς ταύτης συνηγμένου Διονύσου. Ἡ θεὰ ἀνεζητήθη ἐν τινὶ λίαν περιπλόκῳ χορῷ, εἰς τὸν ὅποιον οἱ λαμβάνοντες μέρος ἴσως ἐκρατοῦντο στερεῶς ἐκ τινος νήματος· ἡ Ἰλιάς ἀναφέρει (Σ στ. 590 ἐξ.) τὸ ὑπὸ τοῦ Δαϊδάλου κατασκευασθὲν χορευτήριον, καὶ ὁ διὰ τοῦ νήματος χορὸς, περὶ οὗ διητηρήθη ἀνάμνησις καὶ ἐν τῷ μύθῳ τῆς Ἀριάδνης, ἐπανευρίσκεται πιθανῶς ἐν τῷ Γεράνῳ

τῆς ἐν Δήλῳ λατρείας τῆς Ἀριάδνης. Δευτέρα ἐξανθρωπισθεῖσα Ἀρτεμις εἶνε ἡ κυνηγὸς Βριτόμαρτις, δηλ. κατ' ἀρχαίαν ἐρμηνείαν «ἡ γλυκεῖα παρθένος», ὅπως ἐκαλεῖτο ἐν ταῖς πόλεσι τῆς κεντρικῆς καὶ ἀνατολικῆς Κρήτης, ἐν Γόρτυνι, Ὀλοῦντι, Δρήρῳ, Χερρονήσῳ, ἢ Δίκτυννα, ἢ «Δικτυοκυνηγὸς» ὅπως ἰδίως ἐν τοῖς δυτικαῖς τῆς νήσου, ἐν Κυδωνίᾳ καὶ Πολυρρηνίᾳ· ἦτο σύντροφος τῆς Ἀρτέμιδος, δι' ἣν ἄλλως τὰ ὀνόματά της ἐξηκολούθουν ὑφιστάμενα ὡς ἐπικλήσεις ἐν τῇ λατρείᾳ. Ἡ πτώσις της εἰς τὴν θάλασσαν, ἥτις κατ' ἀρχὰς φαίνεται ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ Σερίου εἰς τὸ λυκόφως, ἐνθ' βραδύτερον ἡ Δίκτυννα ὡς ἡ Ἀρτεμις ἐσήμαινε τὴν σελήνην, εἶχεν ὡς ἐπακολούθημα, ὅτι ἡ θεὰ ἐγένετο θεότης τῆς θαλάσσης, συνδυασθεῖσα μετὰ τοῦ Δελφίνου Ἀπόλλωνος, ἐπομένως προσομοιωθεῖσα τῇ θεᾷ τῆς Γάζης. Διότι καὶ οὗτος ὁ Κρητικὸς κύκλος τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Ἀρτέμιδος ἀνεμίγη ἐν μέρει μετὰ τοῦ τῶν Γαζαίων θεοτήτων. Ὁ Μίνως θηρεύει μετὰ τῆς Πρόκριδος, Γαζαίων θεοτήτων, αὐτόν, καταδιώκει τὴν Βριτόμαρτιν, καὶ ἡ ἥτις θεραπεύει αὐτόν, καταδιώκει τὴν Βριτόμαρτιν, καὶ ἡ ἱερὰ παράδοσις τῆς γεννήσεως τοῦ Διὸς μεταδιβάσκει εἰς τὸν Διόνυσον· οἱ ἀντίπαλοι τοῦ Διὸς, οἱ Τιτᾶνες, εἶνε ἐκεῖνοι, οἵτινες κατασπαράττουσι τὸν παῖδα Διόνυσον· ἡ Ἀριάδνη ἐνυφάνθη ἐν τῷ μύθῳ τοῦ Μινωταύρου.

Τῷ Αἰγυπτίῳ Ὅσιριδι ἐτελεῖτο κατὰ τὸ φθινόπωρον πένθιμος ἑορτή, καθ' ἣν μνημονεύεται ἱερὰ ἄροσις. Ἴσως ἐτελεῖτο ποτε ἐν Κρήτῃ ἱεροπραξία ἐπὶ τῆς τρις ἀροτριάσεως χέρσου, δηλ. μετὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἄροσιν· μετὰ τούτου συνδέεται ἡ παράδοσις περὶ τοῦ ἔρωτος τῆς Δήμητρος πρὸς τὸν Ἰασίωνα, τῆς ἀφετηρίας τοῦ μύθου τῆς Ἑλληνικῆς Δήμητρος.

ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

ΑΠΟ ΧΑΝΙΩΝ ΕΙΣ ΛΟΝΔΙΝΟΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

VIII

Εἰς τὴν Ρώμην

Ἡρέμα τῇ 14 καὶ 50' ὥρ. (2 καὶ 50' μ. μ.) εἰσέρχεται ἡ ἀμαξοστοιχία εἰς τὸν μεγαλοπρεπῆ τῆς Ρώμης σταθμόν. Οἰκοδόμημα ἀπέραντον τελείως ἀνταποκρινόμενον εἰς τὸν προορισμὸν του. Ὑπὸ τὴν πρὸ αὐτοῦ ὁλοσκοπῇ εὐρυτάτην στοάν, πολλοὶ συρμοὶ ἀναμένουσιν ἑτοιμοί. Μία.... πόλις μικρὸν καὶ ἀναχωρεῖ.....

Εἰς τὴν ὀρισμένην θέσιν τὸ τραῖνὸν μας σταματᾷ. Πρὸ ἡμῶν τὸ ὑπόστεγον τοῦ σταθμοῦ μέ τινας ἀναμένοντας παρυσιάζει ἀσύνηθες θέαμα. Οἱ περίεργοι, οἵτινες πληροῦσι τοὺς σταθμοὺς τῶν ἐλληνικῶν σιδηροδρόμων, δὲν φαίνονται ἐνταῦθα. Ἐξαγόμεθα τῆς ἀπορίας μανθάνοντες ὅτι μόνον οἱ ἔχοντες εἰσιτήρια εἰσέρχονται εἰς τοὺς σταθμοὺς τῆς Εὐρώπης· τοιοῦτοι δὲ κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν εἶναι ὀλίγοι, διότι τὸ τραῖνὸν θὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν δρόμον του ἀργότερον.

Ἐξερχόμεθα λοιπὸν καὶ μετὰ πολλὴν δυσκολίαν διασχίζομεν τὴν πληθὺν τῶν ἐν ἀκαρεῖ ἐκχυθέντων συνταξιδιωτῶν μας. Φέροντες ὑπὸ μάλῃς τὰς ἀποσκευὰς μας σπεύδομεν πρὸς ἀναζήτησιν ἀμάξης. Πάντες ὁ οἱ περὶ ἡμᾶς πρᾶτ-

5) Κατ' ἀγνώστους Ραββινικὰς πηγὰς τὸ εἶδωλον τοῦ Μολῶχ περιγράφεται ὡς κολοσσὸς ἐκ χαλκοῦ με κεφαλὴν ταύρου καὶ ἐκτεταμένας χεῖρας. Ἀφοῦ τὸ εἶδωλον ἐθερμαίνετο μέχρι πυρακτώσεως, ἐτίθεντο εἰς αὐτὸ οἱ παῖδες.

6) Ἡ ἐνδυμασία του φλογοειδῆς, φωτοειδῆς. Κατὰ τὸν θεὸν ἐκαλεῖτο ἡ χώρα, τὸ πτηνὸν καὶ τὸ δένδρον.

7) Firm. Mat. 6, 5 περιγράφει τὸ Κρητικὸν ἔθιμον: praeferitur cista, in qua cor soror latenter absconderat; tibiarum cantu et cymbalorum tinnitu crepundia, quibus puer deceptus fuerat, mantiuntur.

8) Ἀριάγνη C. I. G. 7441, 7691, Ἀριάγνη καὶ Ἀριάδνη ἐκ παραλλήλων ὡς ὀνόματα προσώπων I. G. I. 758 ἐξ. Πρὸλ. Ἡσύχιον ἀγνόν, ἀγνόν Κρήτες.

τους το αυτό και πρωτοφανής διαγωνισμός σπουδής και διαγωνισμός προτεραιότητας συμβαίνει. Οι πολυπληθείς επίσκεπται της αιώνας πόλεως από των περάτων της οικουμένης συνηθισμένοι με τὰς ιστορικές αναμνήσεις των και με τὰς προκατειλημμένας διαθέσεις ζητοῦσι διὰ μέσου της ἀνθρωπομάχης ἐκείνης νὰ χωρήσωσιν ἀκάθεκτοι πρὸς τὸ μεγαλεῖον και τὴν λαμπρότητα της πόλεως, τὰ ὅποια ὠνειροπόλουν. Ἀλλ' ὅ,τι δὲν ἐξηφάνισεν ὁ χρόνος, ἀποκρύπτουσι τὰ πρὸ ἡμῶν ὑψηρεφῆ οικοδομήματα. Οὐδὲν ἐκ τοῦ σταθμοῦ φαίνεται, ἐξ ὧσιν ὁ ἀπληστος ὀφθαλμὸς ἀναζητεῖ.

Εἰσερχόμεθα ἐπὶ τέλους εἰς μίαν ἐκ τῶν ἀναμενουσῶν ἀμαξῶν και κατευθυνόμεθα εἰς ἓν ἐκ τῶν κεντρικωτάτων ξενοδοχείων της πόλεως. Εὐπρεπέστατον μὲ τάπητας και ἄνθη και κάτοπτρα εἰς τὴν εἴσοδον, με ὤπηρεσιαν ἀμέμπτου περιβολῆς, πρόθυμον και περιποιητικὴν. Τὸ πᾶν περὶ ἡμᾶς ἀγγέλλει ὅτι ἰσχυρὰ ἀφαίμαξις μέλλει νὰ ἐπακολουθήσῃ, πρᾶγμα τὸ ὅποτον δὲν ἐπηλήθευσεν. Ὁ ἡλεκτρικὸς ascenseur μᾶς ἀναδιδάξει εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα και λαμβάνομεν τὰς θέσεις μας. Αἱ θαλαμηπόλοι λαμβάνουσι τὰς διαταγὰς μας και ἀμέσως μᾶς κομίζουσιν ἐξαίρετα παγωτά, τὰ μόνον δυνάμενα νὰ μᾶς δροσίωσιν ἀληθῶς. Ἡ ζέστη εἶναι ὑπερβολικὴ και τὰ δωμάτιά μας προσήλια....

Ἀπὸ τοῦ ἐξώστου ῥίπτω βλέμμα πρὸς τὰ πέριξ. Εὐρισκόμεθα παρὰ τὸν λόφον τοῦ Κυριναλίου. Πρὸ ἐμοῦ ἐκτείνεται ἡ πλατεῖα Colonna με τὴν ὑπερύψηλον στήλην τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου Ἀντωνίνου, ἣν ἡ Ρωμαϊκὴ Σύγκλητος ἀνήγειρε πρὸς τιμὴν αὐτοῦ. Εἰς τὴν κορυφὴν της ἄλλοτε ὤπηρεχεν ὁ ἀνδριὰς αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἀλλ' ὁ Πάπας Σίξτος ὁ V τὸν ἀντικατέστησε διὰ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ἀγίου Παύλου. Περαιτέρω ἡ πόλις ἐπὶ τῶν λόφων, ἡ ἐντεῦθεν και ἐκεῖθεν τοῦ Τιδέρεως, ἐν ὅλῃ της τῇ μεγαλοπρεπείᾳ και τῇ αἴγλῃ, ἡ ὀνειρωδὴς θαυμασία, με ἐκθαμβοῖ.

Ἡ Παντοκράτειρα πόλις, ἣτις ἐπὶ αἰῶνας συνεκέντρου τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου με συναρπάζει, με μεταφέρει εἰς τοὺς χρόνους της εὐκλείας της, καθ' οὓς κυρίαρχος τῶν ὠραιότερων χωρῶν τοῦ γνωστοῦ τότε κόσμου ἐγένετο τὸ θέατρον της ἐξελλεῖως τῶν δραματικωτέρων σκηνῶν ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ. Ἐνταῦθα ἐχαλκεύοντο αἱ βαρεῖαι ἀλύσεις τῶν ὑποδούλων. Ἐδῶ συνετρίβοντο αἱ ἐλπίδες γενεῶν ὀλοκλήρων και αἱ πρὸς αὐτονομίαν προσπάθειαι. Ἐν αὐτῇ ὑπεδαυλίζετο ἡ ἰσχυρὰ φλόξ, ἣτις ἐμάραινε τὰς ἰδέας της ἐλευθερίας και κατέτρωγε τοὺς ἀσθενεῖς.

Ἐντεῦθεν ἐξώρμησεν ὁ ἀκατάσχετος χείμαρρος, ὅστις ἐπλημμύρησε τὸν κόσμον, ἡρῆμωσε χώρας, ἀνέσκαψε πόλεις, ἐξόντωσε λαοὺς και ἐνέσπειρε πανταχοῦ τὴν ἀπόγνωσιν και τὴν φρίκην!

Τὴν βλέπω πρὸ ἐμοῦ ἀπαστράπτουσιν ἀπὸ κάλλος και ἀναπολοῦσιν τὴν ἀπολεσθεῖσαν παντοδυναμίαν. Τὰ μνημεῖα της ὑπενθυμίζουσι τὴν πρὸς τὰ μεγάλα ῥοπὴν τῶν ἀρχόντων της και τὴν πρὸς τὰ ταπεινὰ κλίσιν τῶν ὧμῶν καισάρων της. Ἡ ὄψις της εἶναι ἡρεμὸς και ἡ σημερινὴ ζωὴ της ἀρμονικὴ. Αἱ δοκιμασίαι αὐτῆς ὑπέστη τὴν ἐδάμασαν. Ἐνθ' ἄλλοτε ἀνήγειρε τρόπαια πανταχοῦ και ἔδρυσεν συγγὴν τυραννίαν περίφροντις και μεγαλοδιδασκάλου, ἥδη πρωτεύουσα τοῦ ἰταλικοῦ Κράτους με περισκεψὶν και λογικὴν βαίνει παραλλήλως πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις τοῦ κόσμου πρὸς τὴν ἀληθὴ πρόοδον, ἣν ἐδίδασκεν αὐτῇ τὸ ἐλληνικὸν πνεῦμα, καθ' οὓς χρόνους δὲν ἐφαντάζετο παρακμὴν. Εἶχε τυφλωθῇ τότε ἀπὸ τὰς ἀνεπιπλάτους ἐπιτυχίας της και ἐν τῇ μέθῃ της εὐτυχίας, ἐξήσκησεν ἀφόρητον πίεσιν ἐπὶ τῶν ὑπηκόων

της· παρασυρθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ ἀκράτου ἐγωισμοῦ της και της ψευδοῦς ἰσχύος της, μετῆλθε τακτικὴν, ἣτις βαθμιαίως τὴν ἐξήντησε. Τὰ ἔθνη τὰ ὅποια εἶχον περιέλθει εἰς τὴν κατοχὴν της εὗρον τὰς καταλλήλους περιστάσεις νὰ ἐξεγερθῶσι κατ' αὐτῆς και τῇ κατενέγκωσι καίρια πλήγματα. Ὅτε δὲ συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ συγκεντρώσῃ ἐντὸς τῶν τειχῶν της τὰ πλοῦτη τοῦ κόσμου και παρεδόθη εἰς τὴν ἀκολασίαν και τὴν ἀπόλαυσιν ὑπέσκαψε τὰ θεμέλια τοῦ κράτους της. Ἡ χλιδὴ της Ἀσίας τῇ ἐρρόφησε πλεῖον σφίζον αἷμα ἢ ἡ Καρχηδὼν, ἣτις ἐπὶ 17 ἔτη ἡρῆμωσε τὴν Ἰταλίαν και οἱ Γαλάται, οἵτινες ἐστραγγάλιζον τοὺς ὑπάτους της ἐν αὐτῇ τῇ ἀγορᾷ της.

Πόσοι ζητοῦντες νὰ κατισχύσωσι διὰ τοῦ πλούτου και της ἀδικίας δὲν καταπίπτουσιν ἐξησθημένοι και ταπεινοί!

Και ἡ Ρώμη κατέπεσεν ὡς γιγαντία ὄρυς ἐξ ἧς ἐξυλεύθησαν οἱ τυχόντες. Οὕτως ἦτο πεπρωμένον «Numinibus vota exaudita malignis». Ἐπρόφθασε μόνον νὰ μετοχετεύσῃ τὸ αἷμά της, νὰ ἐπιβάλῃ τὰ ἔθνη της και τοὺς θεσμούς της, τὴν γλῶσσάν της αὐτὴν εἰς τοὺς λαοὺς, οἵτινες σήμερον ὡς Ἰταλοὶ, Γάλλοι, Ἰσπανοὶ, Πορτογάλλοι κλπ. κατέχουσι τὰς ὠραιότατας χώρας τοῦ κόσμου. Ἀρκετὸν και τοῦτο....

**

Ὁ κόσμος πολυάσχολος εἰς τὰς εὐρείας ὁδοὺς σπεύδει τὸ βῆμα, ἡ μουσικὴ ἐτοιμάζεται νὰ παλαιάνῃ εἰς τὴν πλατεῖαν. Πάντες ἀσχολοῦνται νὰ οἰκονομήσωσι τὸ παρόν. Ὁ φίλος μου κ. Ἀστεριάδης φροντίζει διὰ τὸ μέλλον. Ἐχει ἀπορροφηθῇ ἀπὸ τοὺς ὁδηγούς του.... Ἐχω λοιπὸν καιρὸν νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ παρελθόν. Ἡ Ρώμη τὴν ὅποιαν θαυμάζω σήμερον δὲν με τέρπει. Οὔτε οἱ μάρτυρες της δόξης της και τῶν θριάμβων της και τοῦ μεγαλείου της, τὰ μνημεῖα τὰ ὑπέροχα· οὔτε τὰ ὑπερλαμπρὰ ἔργα της νεωτέρας καλλιτεχνίας· ὁ τέλειος συνδυασμὸς τοῦ ἀρχαίου πνεύματος μετὰ τοῦ νεωτέρου με θέλγουν. Τί πρὸς ἐμὲ και ἂν κρατῇ τὰ σκῆπτρα της καλλονῆς και της μαγείας; Τί ἂν ἔχη καταστή τὸ προσκύνημα τῶν μεγαλυτέρων καλλιτεχνῶν τοῦ κόσμου και οὐδεμία πόλις δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς αὐτὴν ὡς πρὸς τὰ ἔργα τῶν ὠραίων τεχνῶν;

Ἡ Ρώμη ὑπῆρξεν ἀδικος δεσπότης της Ἑλλάδος και ἐμπόδιον ἀνυπερέδλητον της προόδου αὐτῆς. Ἄν αὕτη δὲν ἀνεφαίνετο τότε ἡ εὐεργετικὴ ἐπίδρασις τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἐπεκτεινομένη, ἤθελεν ἐπενέγκει τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ ἀποτελέσματα και ἡ ὄψις τοῦ κόσμου θὰ ἦτο ἄλλοια. Ἡ Ἑλλὰς δὲ ἡ δοῦσα τὸ διέπον τὸν κόσμον πνεῦμα, μικρὰ και ἀνίσχυρος δὲν θὰ παρηγκωνίζετο, οὐδὲ θὰ ἡδικεῖτο ἀπὸ ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἐγαλοῦχσε διὰ τῶν ναμάτων της σοφίας της. Ἀλλ' ἡ Ρώμη δουλώσασα τὴν Ἑλλάδα, ἐπληξεν εἰς τὰ καίρια τὸν κόσμον. Τὸ ἐλληνικὸν πνεῦμα συνεστάλη, ἡ δημιουργικὴ αὐτοῦ δύναμις ἔπαυσεν· ἐπηκολούθησε δὲ περίοδος σκότους, ἀμαθείας και ὕπνου.

Ἡ Ρώμη εὗρεν ἴσως ὅ,τι ἐζητεῖ, ἀλλ' ὁ κόσμος ἐκτραπείς της ὁδοῦ, ἣν εἶχε χαράξει ἡ ἐλληνικὴ μεγαλοφυΐα, ἐπλανήθη εἰς πέλαιος δοκιμασιῶν· ἐν τῇ περιπετειώδῃ δὲ στροφῇ τῶν μέσων αἰῶνων δὲν ἐπετέλεσεν οὐδὲ ἐν βῆμα πρὸς τὴν πρόοδον. Δύναται λοιπὸν νὰ εὐχαριστῇ τινὰ ἡ Ρώμη;

(Ἐπεται συνέχεια)

Ὁ «Κρητικὸς Ἀστὴρ» ἀνταλλάσσει πρὸς πάντας cartes-postales.

ΛΟΓΙΟΙ ΚΡΗΤΕΣ

ΜΑΞΙΜΟΣ Ο ΜΑΡΓΟΥΝΙΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ 30οῦ φυλλαδίου)

Ταῦτα διανοούμενος ὁ Πατριάρχης Ἱερεμίας καὶ δι' ἀκοῆς ἔχων τὴν ἀγαθὴν φήμην τοῦ τε Γαβριὴλ Σεδῆρου καὶ τοῦ ἡμετέρου Μαργουνίου ἔγραφε τῇ 1574 πρὸς τὴν Σεδῆρην καὶ τῇ Μαργουνίῳ ἀνακινούμενος αὐτῇ τὰ ἴδια σχέδια καὶ τὰς ἰδίας προθέσεις καὶ προσκαλὼν αὐτὸν εἰς τὴν Βασιλεύουσαν, ἵνα ἀσπασάμενος τὸ μοναχικὸν σχῆμα κατάρξῃται τοῦ διδασκαλικοῦ ἔργου. Ὁ Μαργούνιος ἀπαντῶν περὶ τούτου τῇ Πατριάρχῃ τῇ 26 Αὐγούστου τοῦ ἰδίου ἔτους ἔγραψεν ἐπὶ λέξει: «Περὶ δὲ τῆς ὡς σὲ προσκλήσεως, ἥς με διὰ γραμμάτων προσκέκληκας, τί ἂν καὶ λέγοιμι, Παναγιώτατε Δέσποτα; Ἐγώ γε οὐδὲν ἂν, τό γ' ἐμὸν εἰπεῖν, τοιαύτης προελομένην προσκλήσεως, εἰμὴ ἀνάγκη πως πατρικῇ κατειχόμεν. Καὶ γάρ, εἰ καὶ μὴ τοιοῦτον ἑμαυτὸν ἡγῆμαι, ἢ μάλλον εἰπεῖν οἶδα, ὥσθ' οἷόν τ' εἶναι τοιοῦτον ἀγῶνα ἀναδέεσθαι, ἀλλὰ γε συμμαθητῆς γοῦν καὐτὸς εἶην τοῖς ἄλλοις τοῖς ὑπὸ σοί, εἰμὴ καὶ διδάσκαλος. Πόθεν γάρ ὁ μήτε περὶ λόγους τὰ δέοντα διατρίψας, καὶ τῆς φιλοσοφίας αὐτῆς ὀλίγον τι, καὶ τοῦθ' ὅπως ἔτυχεν ἀπαρυσάμενος; Ὅμως γε μὴν καὶ σπουδὴν ἱατρικῆς τέχνης, κατὰ τοῦτο γὰρ ἐνθάδ' ἀφικόμεν, τὴν τε πατρίδα καὶ τοὺς οἰκείους καὶ τοὺς τῇ γένει προσήκοντας καὶ τὸ γλυκὺ μοι καὶ πρᾶγμα καὶ ὄνομα, αὐτὸν τὸν πατέρα καταλιπὼν οὐχ ὅτι δέ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἂν τὴν ἐνταῦθα ἀνάπαυσιν, πολλὴ γάρ ἐστιν, ὡς Θεὸς οἶδε, μακρὰν χαίρειν εἶσα, σοί γε τῇ καλῇ καγαθῇ ποιμένι εὐθὺς ὑπακούσας, ὡς καλῶς καὶ προσκαλοῦντι καὶ προτρέποντι, εἰμὴ πρὸς πενίαν τε πατρικὴν καὶ πρὸς ἀδελφάς, ὑπ' αὐτῇ τῇ πατρὶ ἐδόμηκτοσὶν ἤδη ἔτος ἄγοντι καὶ σχεδὸν ἀπογεγραμμένοι, ἀμνηστεύτους μέχρι τοῦδε διατελούσας ἀπέβλεπον. Ἐγώ γε γάρ, μάρτυς δέ μοι τοῦ λεγομένου τὸ παντέφορον ὄμμα, ἐκ πολλοῦ ἤδη πάντα τὰ τῇδε ἀπολακτῆσας ἂν εἶχον, καὶ τῇ μοναδικῇ βίῳ, ὡς εὐδίῳ τε καὶ ἡσυχῇ λιμένι, προσέφυγον, εἰμὴ πατρικὸν πάθος τῆς τοιαύτης ἀπειργέ με προαιρέσεως· ἀλλὰ καὶ οὕτως οὐ πάντῃ ἀνυπότακτος, καὶ σοί γε μάλιστα, τῇ θειοτάτῃ κεφαλῇ, φανῆναι βουλήσομαι· ἀλλὰ γράψω μὲν περὶ τούτου πρὸς τὸν πατέρα, οἶμαι δὲ καὐτὸν συνερεῖν τῇ προστάγματι, ἐπεὶ δὴ γε θεοσεβής ἐστιν, εἰ καὶ μάλιστα τό γε φιλόστοργον περὶ ἐμὲ δείκνυσιν· ἐγὼ δὲ μετὰ ταῦτα ὡς σέ, Παναγιώτατε Δέσποτα, μετὰ τοῦ ἐν Ἱερομονάχοις ὁσιωτάτου τε καὶ σοφωτάτου Γαβριὴλ τοῦ Σεδῆρου, οὐδὲν ἀμελήσας ἀφίξομαι» (ἐνθα ἀνωτ. σελ. 101—102). Ὅποια τις ἦν περὶ τοῦ προκειμένου ἢ ἀπάντησις τοῦ πατρὸς τοῦ Μαργουνίου δὲν εἴμεθα δυστυχῶς εἰς θέσιν νὰ βεβαιώσωμεν, δυνάμεθα ἕως νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι, ἐὰν ἐδόθη τοιαύτη, ὅα ἥτο πάντως ἀρνητικὴ, διότι ὁ Μαργούνιος δὲν ἐγκατέλειπεν ἀμέσως, ὡς ἔλεγε, τὸ Πατάδιον· ἀλλὰ κατ' αὐτὸ μὲν τὸ ἔτος (1574) βλέπομεν αὐτὸν δημοσιεύοντα αὐτόθι τὴν εἰς τὴν λατινικὴν ἰδίαν μετὰφρασιν τῶν σχολίων τοῦ Ψελλοῦ εἰς τὰ Ἀναλυτικὰ τοῦ Ἀριστοτέλους, κατὰ τὸ ἐπὶ δὲ ἔτος (1575) τὴν εἰς τὴν λατινικὴν ἐπίσης ἰδίαν μετὰφρασιν τῆς περὶ χρωμάτων πραγματείας τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ ἄλλα τινὰ τοῦ αὐτοῦ φιλοσόφου ἔργα (Bibl. Hell. σελ. 77 καὶ ἄλλ.), δι' ὧν ἴσως ἐκδόσεων μὴ εὐπορῶν, ὡς εἴρηται, πατρόθεν προσεπορίζετο, ὡς ἄλλος Κλεάνθης, τὰ πρὸς συντήρησιν καὶ διαμονὴν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη ἀναγκαῖα. Ἐν

Παταδίῳ εὐρίσκομεν προσέτι τὸν Μαργούνιον διατρίβοντα μέχρι τέλους τοῦ 1577, ὡς γίνεται δῆλον ἐξ ὧν γράφει πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον Μαρτίνον Κρούσιον ὁ σύγχρονος Ἰωάννης Σχερλίνος⁹⁾.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Προχειρίδις τοῦ Μαργουνίου εἰς τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα καὶ δογματικαὶ αὐτοῦ ἔριδες.

Ἄλλ' ἐνῷ μέχρι τῆς 13 Δεκεμβρίου τοῦ 1578 εὐρίσκετο ὁ Μαργούνιος ἐν Παταδίῳ, τῇ 23 ὁμῶς Σεπτεμβρίου τοῦ ἐπομένου ἔτους 1578 ἦν ἤδη ἐν Κρήτῃ, ὡς δείκνυσιν ἐπιστολὴ τις αὐτοῦ χρονολογούμενη «Κρήτηθεν Μαιμακτηριῶνος ἐγδὸς φθίνοντος τοῦ αἰῶνος» (Bibl. Hell. σελ. XXXI). Ἦθεν δῆλον ὅτι ἐν τῇ μεταξὺ τούτῳ ἐγκαταλιπὼν τὸ Πατάδιον ἐπέστρεψεν οἴκαδε. Προσέτι, ἐπειδὴ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ ὁ Μαργούνιος ἀντὶ Ἐμμανουὴλ ὀνομάζει ἑαυτὸν Μάξιμον ἱερομόναχον, εὐδὴλον ὅτι οὗτος, εἴτε συγκατανεύσαντος τοῦ πατρὸς, εἴτε πιθανώτερον ἀποθανόντος, ἀνῆλθῃ εἰς τὸν ὑψηλὸν τῆς ἱερωσύνης βαθμὸν, χειροτονηθεὶς πρεσβύτερος καὶ εἰσαχθεὶς εἰς τὴν ἐν Ἡρακλείῳ ἱερὰν Μονὴν τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὡς μαρτυρεῖ ἡ ὑπογραφὴ τινῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ ἔχουσα οὕτω «Κρήτηθεν ἐκ τῆς Σεβασμίας Μονῆς τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης τῶν Σιναιτῶν» (ἐνθ. ἀνωτ.). Διατρίψας ὁ Μαργούνιος ἐν τῇ ἐν λόγῳ Μονῇ τῶν Σιναιτῶν ἐπὶ πέντε καὶ ἐπέκεινα ἔτη¹⁰⁾ κατεῖχε πιθανώτατα τὴν διεύθυνσιν τῆς αὐτόθι ἱδρυμένης Ἑλληνικῆς Σχολῆς (Ἐκκλ. Ἀλθ. Α' σελ. 8 σημ. γ' καὶ Δημ. Ὀρθ. Ἑλλ. σελ. 135), διδάσκων τοὺς νεαροὺς συμπολίτας ἃ ἐκτήσατο ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καλὰ μαθήματα τῆς τε θύραθεν καὶ ἔσω παιδείας καὶ ἐμπνέων εἰς τὰς ἀπαλὰς καὶ εὐπλάστους αὐτῶν ψυχὰς λόγῳ τε καὶ ἔργῳ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν παιδείαν καὶ τὴν ἀρετὴν, καὶ τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν εὐλάβειαν πρὸς τὴν πατρίαν εὐσέδειαν καὶ τὴν Ἑκκλησίαν, ὡς ἀκριδῶς ἀρετὰς οὗτος παιδιόθεν ἐκέκτητο.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΡΗΤΙΚΑΙ ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ 29οῦ φυλλαδίου)

Ἄν φταῖω γὼ νὰ καὶ ἡ ρόκα μου, κ' ἂν φταίῃ ὁ ἄντρας μου, νὰ καὶ ἡ κεφαλὴ του.

Ἄκουε τυρὶ καὶ φούσκωνε μαλάκα.

Ἄνθρωπος μὲ τὴν γνώμην του μισιέται κ' ἀγαπιέται.

Ἄνθρωπος τ' ἀνθρώπου μοιάζει καὶ τὸ πρᾶγμα τοῦ πρᾶματου.

Ἄν δὲν κλάψῃ τὸ παιδί, δὲν τοῦ δίδ' ἡ μάνα του βυζί.

Ἀκόμη δὲν τὸν εἶδαμε καὶ Γιάννη τὸν ἐβγάλαμεν.

9) Οὗτος ἐν τινὶ μὲν ἐκ Παταδίου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21 Μαρτίου 1577 ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν Μαρτίνον Κρούσιον ἀναφέρει ὅτι τότε ὁ Μαργούνιος ἦτο ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Παταδίου, ἐν ἑτέρᾳ δὲ πρὸς τὸν αὐτόν, φερούσῃ χρονολογίαν 13 Δεκεμβρίου 1577, ποιεῖται προσέτι μνείαν τοῦ Μαργουνίου ὡς αὐτόθι εὐρίσκομένου (Turcog. σελ. 494—495).

10) Εἰσαχθεὶς, ὡς εἶπομεν τῇ 1578 εὐρίσκεται αὐτόθι τῇ 1580 (Bibl. Hell. σελ. XXXI), τῇ 1581 (Turcograec. σελ. 275) καὶ τῇ 1583 (Ἑλλ. φιλ. συλλ. τομ. 17 σελ. 68). Ἐντεῦθεν δὲ δείκνυται σαφῶς καὶ τὸ ἀνακρίδης τῆς πληροφορίας, καθ' ἣν ὁ ἡμέτερος Μαργούνιος ἐν ἔτει 1581 διατέλει ὢν «ἡγούμενος τῆς ἐν Βενετίᾳ Μονῆς τοῦ Μεγάλου Ἀντωνίου τῶν Σαββατιανῶν». (Α. Νινολάκι Μελέτιος Πηγᾶς σελ. 52).

*Αλλά λογαριάζει ὁ γαῖδαρος κι' ἄλλα ὁ γαῖδουρολάτης.

*Αλλά ν' τὰ μάθια τοῦ λαγοῦ κι' ἄλλα τοῦ λαγουδίνου.

*Αλλάξεν ὁ Μανωλὸς κ' ἔβαλε τὰ βουχ' ἄλλοιως.

*Ἄλλοι τρῶν ὥστε νὰ θέλουν κι' ἄλλοι τρῶν ὥστε νὰ βρίσκουν.

*Ἄλωπού τὰ πέρα θῶριξε, μὰ τὰ πόδε δὲν ἐθῶριξε.

*Ἀνάθρεψε τὸν ποντικὸν νὰ φάῃ τὸ σακί σου.

*Ἀνάθρεψε ὄφι τὸν χειμῶνα, νὰ σε φάῃ τὸ καλοκαίρι.

*Ἀν κοιλοβόσκω χουμᾶ πίνω κι' ἂν κοιλοβόσκω χουμᾶ πίνω, ἄς κοιλοβόσκω.

*Ἀν ῥίξεις τὴν πέτρα 'ς τὰ πηλά, νὰ σε τσαγρίση θέλει.

*Ἀντρας μαντατεμένος εἶν' σπαθὶ ἀκονισμένο.

*Ἀπ' ἀφουρκάζεται καλὰ, ὡμορφα κουβενδιάζει.

*Ἀπ' ἥς γεράση τὸ δενδρί, ξεράδια δὲν τοῦ λείπουν.

*Ἀπ' ἥς δὲν ξέρης νὰ φάνης, τὰ μασούρια τί τὰ βάνεις ;

*Ἀπὸ γενηᾶς πάει τὸ βασιλίκι.

*Ἀποῦ τὸν γάμον ἔρχεσαι κι' ἄλλοι ζουμι κι' ἀποῦ τὸ πανηγύρι κι' ἄλλοι ψωμί.

*Ἀναβάστα γραὶ τὸ γέρο νὰ τὸν ἔχωμεν τὸ θέρος κι' ἀπ' ἥς ἀποθερίσωμεν θὲ νὰ τότε τσουρίσωμεν.

*Ἀποῦ 'χασε τὸν χοῖρόν του ὅλο μουγγρὸς ἐγροῖκα.

*Ἀποῦ 'κάη 'ς τὴν κολοκύθα, ἐφύσα καὶ τὸ γιαούρτι.

*Ἀποῦ 'ναι καλοροῖζικος, γεννᾷ κι' ὁ πετεινός του,

κι' ἀποῦ 'ναι κακοροῖζικος φοφᾷ κι' ὁ γαῖδαρός του.

*Ἀποῦ φυλάξει καβαλτί, θὰ φᾷ καὶ μεσημέρι.

*Ἀποῦ 'χει ἀμπέλια ἄς βάνη ἐργάταις.

*Ἀποῦ δὲν κτίσει σπίτι, ἀποῦ δὲν φυτέψ' ἀμπέλι, κι' ἀποῦ δὲν κάμει κοπέλι, δὲν κατέει ὁ κόσμος 'ντὰ 'ναι.

*Ἀποῦ 'μαθε ξυπόλυτος, ἐργᾷ καλικωμένος.

*Ἀποῦ 'φας τὸ μέλι εἶναι 'γνοιασμένος.

*Ἀποῦ χώνει τὸ κακὸν του μετὰ κείνο δὰ 'ποθαίνει.

*Ἀν τότε γλυκάνης, θὰ κολληθῇ 'ς τὴ ῥάχη σου.

*Ἀποῦ θέλει νὰ φάῃ πολλά, πνίγεται.

*Ἀποῦ δὲν βοηθᾷ τοῦ σπιτιοῦ του, πέφτει καὶ τότε πλακώνει.

*Ἀπὸ τσίφρη θὰ βγάλῃς, μὰ ἀπὸ φαγᾶν ὄχι.

*Ἀποῦ πράξει μὲ τὸν λύκον, λύκος γίνεται κι' αὐτός.

*Ἀνάθεμά τα τὰ κουτρούλα ἀγρίμα.

*Ἀποῦ κάτσει καλὰ καὶ δὲν κάτσει καὶ κακὰ, τοῦ Θεοῦ του δὲν θυμᾶται.

*Ἀντερογεμίσματα κι' ἄς εἶν' τοῦ βάτου τροῦλες.

(Ἐπεται συνέχεια)

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

— Ὁ **Ντελνικανῆς** = νεανίας. Ντελῆ τουρκιστὶ = παράφρων, κανλῆ ἐπίσης τουρκιστὶ = αἱματηρός, αἱμοχαρής, αἱμοδόρος, ντελῆ-κανλῆ λέγεται καὶ τουρκιστὶ ὁ θερμόαιμος νεανίας.

— Ὁ **Χουδαρντᾶς**. Τουρκιστὶ χουδαρντᾶ λέγεται ὁ ἀλλήτης, ἀνέσιος, ὀκνηρός, σπάταλος, ἀκατάστατος.

— Ὁ **Μπουνταλᾶς** = εὐήθης. Ἀραβιστὶ λέγεται ἐνικῶς πεδὶλ, πληθυντικῶς ἀπδᾶλ = ἀνὴρ εὐλαδής, ἐρημίτης, μοναχός, ἀπέρिटτος, ἐξ οὗ τὸ τουρκικὸν μπουνταλᾶ = εὐήθης.

— Ὁ **Φιράρης**. Ἀραβιστὶ φирари = φυγάς, δραπετής, λιποτάκτης.

— Ὁ **Καυγᾶς**. Περσιστὶ γαυγᾶ = πόλεμος, μάχη, ἔρις, διαφωνία.

— Τὸ **Χουῖ**. Περσιστὶ χουῖ = χαρακτήρ, φυσικόν, διαθέσεις, ἔξις.

— Τὸ **Ἰνάτι**. Ἀραβιστὶ ἰνὰδ = ἰσχυρογνωμοσύνη, πείσμα.

— Τὸ **Χαῖρι**. Ἀραβιστὶ χαῖρ = καλός, αἴσιος. Καλόν, ἀγαθοεργία.

— Τὸ **Καῖρέτι**. Ἀραβιστὶ γαῖρετ = ζῆλος, ἀμιλλα, προσπάθεια, ἐπιμονή, ἐγκαρτέρησις, γενναϊότης.

— Τὸ **Χατήρι**. Ἀραβιστὶ χατήρ = μνήμη, καρδιά, υγιεία, διάθεσις, χάρις. Χατηρινὶς ἴτσουν = διὰ τὸ χατήρι σας εἰς τὴν τουρκικὴν εἶναι λεπτότερον = πρὸς ἀρέσκειαν ὁμῶν.

— Τὸ **Χαλάλι**. Χαλάλ ἀραβιστὶ = θεμιτόν, νόμιμον, μὴ ἀπηγορευμένον. Τὸ νόμιμον τέκνον λέγεται χαλαλζαδέ.

— Τὸ **Χαράμι**. Χαράμι ἀραβιστὶ = ἀθέμιτον, παράνομον, ἀπηγορευμένον. Καὶ παρ' ἡμῖν μὲ τὴν αὐτὴν περίπου σημασίαν. Ὁ νόθος λέγεται χαραμζαδέ = ἀθέμιτος γόνος.

— Τὸ **Φουστάνι**. Περσιστὶ φустάν = ἐσθῆς γυναικεία.

— Τὰ **Λαλίγια** = κοινῶς τσόκαρα καὶ φελοὶ καὶ ἐκ ξύλων σανδάλια ὡς ὀνομάζει Δίων ὁ Κάσιος τὰς κλάπας. Νααλὶν τουρκιστὶ κατὰ παραφθοράν ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ νά-λέγιν ἐπίσης τσόκαρα. Ἀπὸ τοῦ νααλὶν ἐγέναν τὰ λαλίγια.

— Ὁ **Παστρονμάς**. Τουρκιστὶ παστηρμά = κρέας ἀλατισμένον ἢ καπνιστόν.

— Ὁ **Πεδάντης** = νυκτοφύλαξ. Πασπάν καὶ Πεζ-δάντ περσιστὶ ἐπίσης νυκτοφύλαξ.

Γ. Ἰακ. Καλαϊτάκης

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο ΟΙΝΟΦΛΥΞ

(Ἐκ τῶν τοῦ Α. ΔΟΥΜΑ)

Ἐντὸς χθαμαλοῦ καὶ ἀπομεμακρυσμένου τοῦ μικροῦ χωρίου Σαλπέρ οἰκίσκου ἔξω οἱ σύζυγοι Λεοᾶ μετὰ τῶν δύο τέκνων τῶν βίον ἐπόθουν. Ὁ σύζυγος ἦτο μεθυσος καὶ δὲν εἰργάζετο ἢ ἀπαῖ τῆς ἐδδομάδος. Μετέβαινε καθ' ἐκάστην εἰς τὸ πλησιέστερον χωρίον πρὸς ἀναζήτησιν θῆθεν ἐργασίας, ἐνφ' πάντες ἐγνώριζον ὅτι μετέβαινεν ἐκεῖ ἵνα ἀναισθητοῦ μεθύσῃ.

«Τίς οἶδεν εἰς ποίαν κατάστασιν θὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν» ἐστέναζε καθ' αὐτὴν περίλυπος ἡ σύζυγος τοῦ Ἰωαννίνα, νεαρὰ γυνή, ἥτις διὰ τῆς ἐργασίας τῆς ἐκέρδιζε τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα τῶν τέκνων τῆς. Ἡμέραν τινὰ, ψυχρὰν καὶ ὀμίχλωδην, ὁ οἰνόφυλξ δὲν ἐξῆλθε τοῦ οἰκίσκου, καὶ τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην διήλθεν ὑδρίζων βαναύσως τὴν κοινωνικὴν ἀνισότητά καὶ τὴν ἀπληστίαν τῶν πλουσίων. «Δὲν δύνασαι, φίλε μου, νὰ μεταβάλῃς τὰς κοινωνικὰς συνθήκας, παρατήρησε δειλῶς ἡ σύζυγος του, θὰ ἐπραττεῖς δὲ κάλλιον ἂν εἰργάζεσθαι τακτικώ-» τερα, διότι δὲν σοῦ ἀποκρύπτω ὅτι ἀπηύδῃσα, ἐπαίτοῦσα τὸν ἄρτον ἡμᾶς παρὰ τῶν μὴ εὐπόρων ἄλλως τε ὁμοχωρίων μας».

Εἰς τὴν τοσοῦτον λογικὴν ταύτην παρατήρησιν ὁ ἀθλίος ἐξεμάνη, καὶ ἀφοῦ τὴν ἐρράπισεν ἀνελθὼς συνεσπειρώθη εἰς τινὰ σκοτεινὴν γωνίαν μὲ ὄψος στῆνόν. Ἡ Ἰωαννίνα δὲν ἠγάπα νὰ τὸν βλέπῃ σκυθρωπάζοντα καὶ σιγῶντα, προὔτμημα τὴν παραφορὰν τοῦ καίτοι τὴν ἐρράπιζεν ἀνάνδρως.

«Ἐμπρός, εἶπεν ἡ τάλαινα γυνὴ προσποιομένη τὴν εὐθυμiam, μὴ σκυθρωπάζῃς καὶ θὰ εἶπω εἰς τὸν οἰνοφύλῃν μας νὰ ἐπιστρέψῃς μετὰ τῆς Κυριακῆς διὰ λογαριασμόν μου». Ἐκεῖνος εἰσα πάντα, καὶ μόνον περὶ τὸ λυκόφως ἠγέρθη, ἔλαβε τὸν πλόν του καὶ διη-» θύνη πρὸς τὴν θύραν, πρὸ τῆς ὁποίας ἡ σύζυγος του τὸν ἀνεχαί-» τισε λέγουσα. «Ποῦ λοιπὸν θὰ ὑπάγῃς».

«Θὰ ὑπάγω νὰ κερδίσω χρήματα! ἐσούριξε μάλλον ἢ ὀμίλησεν ὁ οἰνόφυλξ, καὶ γελῶν ἀπαίσίως ἐξῆλθε τοῦ οἰκίσκου, ἀπωθὼν βίαιως τὴν ἐμφοδὸν Ἰωαννίνα. Ἄμα τῇ ἐξόδῳ τοῦ ἡτυχεῖς γυνὴ ἐπλησία-» σεν αὐτομάτως πρὸς τὸ λίκνον τῶν τέκνων τῆς, ὑπερῆεν τοῦ ὁποίου ἐνόμισεν ὅτι εἶδεν ἀποτρόπαιον φάσμα, ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ὁποίου

ἠπῆρχον ἐγκεχαρῆναι διὰ πυρίνων γραμμάτων αἱ τρεῖς τρομεραὶ αὐτὰ λέξεις: Λίμα, Αἰσχύνη, Δάκρυα! "Εντρομος ἔκλινε τὸ γόνυ, καὶ ὑψώσασα τὰ χεῖρας πρὸς τὸν ὕπ' ἀμυδρὸ φῶτος φωτιζόμενον "Εσταυρωμένον ἐφιθύρουν: «'Ελέησόν με Σὺ ὁ ἐλεήσας τοὺς θημίους Σου!».

Τὸ ἐν τῶν τέκνων ἤρξαστο κλαυθμηρίζον, μόλις εἶχε τελειώσει τὴν προσευχὴν της, καὶ ἐγερθεῖσα ἐπλησίασε πρὸς τὸ λίκνον καὶ διὰ φωνῆς διακοπομένης ὑπὸ λυγμῶν ἐψάλλεν ἐν τῶν ἁσμάτων ἐκείνων, δι' ὧν αἱ μητέρες ἀποκοιμίζον τὰ τέκνα των, ἵνα ἀνετίθοντο ἐργάζονται ὑπὲρ αὐτῶν. «ὦ! τίς παρηκολούθησεν ἔστω καὶ ἐφ' ἅπαρ ἐν τῇ βίῃ του μητέρα λικνίζουσαν τὸ τέκνον της καὶ δὲν ἀνεμνήσθη εὐγνωμόνως τῆς ἰδικῆς του, εἰάν ὁ Πλάστης τὸν ἀγαπᾷ καὶ τὴν διατηρᾷ ἐν τῇ προσκαίρῳ ὑπάρξει μας, νὰ μὴ δακρύῃ δὲ πικρῶς εἰάν ἀπεδήμησεν ἐν τῇ ἄλλῃ, τῇ ἀτελευτήτῳ μὲν, πλὴν καὶ τόσῃ μυστηριώδει: Μετὰ τινος στιγμῆς τὸ κλαῖον βρέφος συνέσφιγγε τὰς χεῖρας, ἔκλινε τὴν ὡσεὶ κεφαλὴν του ἐπὶ τοῦ ροδοχρόου βραχίονος τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ἀπεκοιμήθη μειδίων τὸ μειδίωμα ἐκεῖνο, ὃ ὁ Δημιουργὸς ἔγνω νὰ ἀποτυπώσῃ ἐπὶ τῆς ἀθώας μορφῆς τῶν νηπίων, ἵνα παρατηροῦντες τοῦτο ἀναπολωμέν ἐν συντριβῇ τὴν ἀπολοθεῖσαν ἀθωότητά μας. Ἡ Ἰωαννίνα προσέδλεψε τότε ἀμφοτέρα φιλοστέργως, μὴ τολμῶσα νὰ τὰ ἀσπασθῇ ἐκ φόβου καὶ ταραχῇ τὸν ἥρεμον ὕπνον των, εἴτα ἔρριψεν ἐπὶ τῶν ὤμων της κατάρτυτον ἐπενδύτην, ἔθεσε τὸ ἐν τῇ τελειοῦσθαι ἤθῃ κνήριν, ἔλαθεν ἀνὰ χεῖρας τὰ ἐκ ἔθλου πέδιλά της, προσήλωσεν ἐν τῇ μέσῳ τοῦ ἐπελθόντος σκότους τὴν προσοχὴν της ὅπως ἔτι πλέον βεβαιωθῇ εἰς τὰ πολυφίλητα μικρὰ ὑπνωττον πάντοτε, καὶ ἀνοίξασα τὴν θύραν ἐξῆλθε καὶ ἐδυθίσθη εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτός.

(Ἔπεται τὸ τέλος)

Νικόλαος Καρδατάκης

ΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΖΩΗΣ

Ὁ θεσμός τῆς ἀσφαλείας Ζωῆς. — Πρόσοδοι τῆς Ἀσφαλείας Ζωῆς ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀνατολῇ. — Ἡ Ἑλληνικὴ Ἑταιρεία «Ἀνατολῇ». — Προικοδοτήσεις καὶ πλεονεκτήματα τῆς «Ἀνατολῆς».

Ὁ θεσμός τῆς ἀσφαλείας Ζωῆς κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν παρουσιάζει μεγάλας προόδους ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἀνατολῇ.

Πράγματι σήμερον ὁ θεσμός οὗτος κατέστη ἀπαραίτητος ὅρος τῆς καλῆς σταδιοδρομίας τῶν κοινωνιών.

Ἀφ' ἐνὸς συνδράζει τὴν ἀποταμίευσιν, ἣ ὅποια δημιουργεῖ τὸ κεφάλαιον διὰ τῆς ἐξοικονομήσεως περιττῶν δαπανῶν καὶ τὴν πρόνοιαν ἀφ' ἑτέρου κατὰ τοῦ ἐνδεχομένου κινδύνου, ἣ ὅποια οἰκονομικῶς τοῦλάχιστον ἀντισταθμίζει τὰς ἀντιθέσεις περιστάσεις τοῦ φυσικοῦ βίου.

Ἀμφότερα ταῦτα τὰ πλεονεκτήματα τῆς ἀσφαλείας ἀποτελοῦσι μὲλλον ἰσχυρὸν τῆς σημερινῆς πρόδου, διότι πολλὰ τὰ κακὰ διὰ τὸ μέλλον τῶν οἰκογενειῶν προλαμβάνουσι καὶ τὴν ἐγκράτειαν τῆς νεότητος ἀμείβουσιν.

Ἐν Ἑθρῶπῃ καὶ Ἀμερικῇ ὅπου ἡ οἰκονομολογία ἔχει φθάσει εἰς τὸ κατακόρυφον τῆς πρόδου ἐπεκράτησεν ἰδίως τὸ ἀλληλασφαλιστικὸν σύστημα, σὺστημα καθαρῶς συνεργατικόν, κατὰ τὸ ὅποιον οἱ ἡσφαλισμένοι εἶναι καὶ μέτοχοι τῆς Ἑταιρείας καὶ συμμετέχουσιν εἰς ὅλα τὰ κέρδη, καὶ τὰ κέρδη τῶν Ἑταιρειῶν τούτων, ὡς γνωρίζομεν, εἶναι ὀχρὸν ὀλίγον σημαντικά.

Καὶ ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τινων ἐτῶν κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἰδρύθησαν δύο Ἑλληνικαὶ Ἑταιρεῖαι λίαν ἐπιτυχῶς συναγωνιζόμεναι τὰς Εὐρωπαϊκάς ὁμοεῖδεις Ἑταιρεῖας.

Τὸ γεγονός εἶναι λίαν εὐχάριστον, διότι ἐκτός τοῦ ὅτι υποστηρίζεται ἐθνικὸν ἱδρυμα πολλάκις ἐξυπηρετοῦν τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ, ἀποκλείεται καὶ ἡ φυγάδευσις εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐλληνικοῦ χρήματος.

Ἐχομεν ὅπ' ὀφει τοῦ Καταστατικῆν καὶ τὰ τιμολόγια τῆς ἀπὸ τινος λίαν ἐπιτυχῶς καὶ ἐνταῦθα ἐργαζομένης Ἑλληνικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρείας Ζωῆς ἢ «Ἀνατολῆς», ἣ ὅποια πρὸ διετίας μόλις ἰδρυθεῖσα κατάρθωσε κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο χρονικὸν διάστημα νὰ φθάσῃ τὸ ποσὸν τῶν Δρ. 10.000.000 περίπου ἡσφαλισμένων κεφαλαίων.

Τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν προτίμησιν ἣν ἔχει ἡ Ἑταιρεία αὕτη ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀνατολῆς, καὶ τὴν προτίμησιν ταύτην ὀφείλει εἰς τὸ ὅτι παρουσιάζει τὸ νεώτερον καὶ τελειότερον ἀσφαλιστικὸν σύστημα, οἱ δὲ συνδυασμοὶ αὐτῆς, τῆς ἀσφαλείας προικοδοτήσεων, τοῦ ταμιευτηρίου, τῆς Συνθέτου καὶ τῆς Μικτῆς ἀσφαλείας, ἀνταποκρίνονται πληρέστατα εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν μικρῶν κοινωνιῶν μας.

Ἰδίως ὅμως ὁ κλάδος τῆς Προικοδοτήσεως δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς

ὁ τελειότερος καὶ χρησιμώτερος ὅλων τῶν συνδυασμῶν τῆς «Ἀνατολῆς» διότι διὰ τοῦ κλάδου τούτου κατορθοῦται διὰ τε τῆς οἰκονομολογίας καὶ προνοίας νὰ πεῖθεται πᾶς οἰκογενειάρχης ὅτι, δὲν πρέπει νὰ ἀρκῆται εἰς τὴν σημερινὴν του οἰκονομικὴν κατάστασιν ἀλλὰ νὰ φροντίῃ καὶ διὰ τὴν αὔριον, καὶ πρὸ πάντων διὰ τὴν τόσον δύσκολον ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας ἀποκατάστασιν τῶν τέκνων του.

Ἐν Ἑθρῶπῃ σήμερον δὲν εὐρίσκονται οὔτε πλοῦσιος, οὔτε ἐργάτης χωρὶς νὰ ἔχῃ συνάφῃ τοιαύτην εὐεργετικὴν ἀσφάλειαν.

Εἶναι δὲ καὶ αἱ καταβολαί, ὡς βλέπομεν προσιταὶ εἰς ὅλα τὰ βαλάντια. Διότι πᾶς πατὴρ πληρώων ἐπὶ παραδείγματι 72 δραχμὰς ἐτησίως (6 δραχμὰς κατὰ μῆνα) δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ προκκα διὰ τὸ τέκνον του 1600—2000 δραχμῶν περίπου, εἰς χρονικὸν διάστημα 15—20 ἐτῶν, τοῦ χρονικοῦ διαστήματος κανονικομένου ἐννοεῖται ἀναλόγως τῆς ἡλικίας τοῦ παιδίου.

Ἄν τις εὐκολύνεται δύναται νὰ καταθέσῃ διπλάσιον ἢ τριπλάσιον ἢ καὶ πολλαπλάσιον τοῦ ἄνω σημειωθέντος ποσού, ὅποτε θὰ ἔχῃ καὶ ἀνάλογον πολλαπλασιασμὸν τῆς ἀποδοτέας εἰς τὸ παιδίον προικός.

Ἐχει ὅμως τὸν εὐεργετικὸν ὅρον ὅτι εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὅποιον ὁ πατὴρ ἀποθάνει πρὸ τῆς λήξεως τοῦ συμβολαίου, τὸ ἡσφαλισμένον παιδίον παύει πᾶσαν καταβολήν, κατὰ τὴν λήξιν δὲ τοῦ συμβολαίου θὰ λάβῃ ὁλόκληρον τὴν προίκαν ὡς ἂν ἐξοῦσεν ὁ πατὴρ του καὶ ἐπληρῶνε τακτικῶς τὰς καταβολὰς του.

Ἐάν δὲ ἀποθάνῃ τὸ παιδίον εἰς αἱ καταβληθεῖσαι δόσεις ἐπιστρέφονται εἰς τὸν πατέρα.

Εἶναι μέγα τὸ πλεονέκτημα τοῦτο τῆς Προικοδοτήσεως ὥστε δὲν ἐπιτρέπεται εἰς φιλόστοργον οἰκογενειάρχην, θεῖον, ἀνάδοχον ἢ προστατὴν νὰ μὴ ἐπωφεληθῇ τοῦ εὐεργετικοῦ τούτου μέσου τῆς ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος τῶν προσφίλων του προνοίας.

Ἡ «Ἀνατολῇ» ἐν γένει διὰ τῶν συνδυασμῶν της παρουσιάζει τὴν καλυτέραν ἀποταμίευσιν, τὴν βεβαιότεραν προίκαν, τὴν μάλλον προσοδοφόρον ἀσφάλειαν.

Ἐν Ἑλλάδι ἐγκριμένη διὰ Β. Διατάγματος ἐνεκρίθη καὶ ἐνταῦθα διὰ τοῦ ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1906 Διατάγματος τοῦ Ὑπάρχοντος Ἀρμοστοῦ τῆς Κρήτης.

Λειτουργεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίδελψιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐποπτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκλεγομένης ὑπ' αὐτῶν τῶν ἡσφαλισμένων μετόχων.

Πᾶσαι δὲ αἱ καταβολαὶ τῶν μετόχων κατατίθενται εἰς τὴν Ἐθνικὴν τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἑταιρείας.

Ἐν γένει διὰ τῶν μεγάλων ἐθολογιῶν, τὰς ὁποίας παρέχει εἰς τοὺς ἡσφαλισμένους καὶ τῶν ἐγγυήσεων τὰς ὁποίας παρουσιάζει δὲν ἀμφισβόλλομεν οὐ καὶ ἐν Κρήτῃ ἢ «Ἀνατολῇ» θὰ τόχῃ μεγαλειέτας ἀκόμη ὑποστηρίξεως, διότι πλὴν τῶν διαφορῶν πλεονεκτημάτων τὰ ὅποια ἐν περιλήψει ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν ἢ «Ἀνατολῇ» παρέχει καὶ θάνατον εἰς τοὺς ἀσφαλισμένους μετὰ τὴν καταβολὴν τριῶν τοιῶν ἀχιστον ἐτησίων δόσεων, παρέχει ἐπίσης μεγάλας εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν περιπεσόντων εἰς παροδικὴν δυσχερείαν ἢ ἀσθένειαν καὶ πολλὰς ἄλλας ὠφελείας καὶ πλεονεκτήματα, ἅτινα περιλαμβάνει τὸ καταστατικὸν καὶ οἱ ὅροι τῶν συνδυασμῶν αὐτῆς.

Ἐπειτα καὶ τὰ πρόσωπα τ' ἀποτελοῦντα τὸ Διοικητικὸν αὐτῆς Συμβούλιον τῶν περιφανεστέρων τῶν Ἀθηνῶν προσωπικοτήτων οἱ οἱ κ. Ἀριστομένης Θεοδωρίδης, Γεώργιος Ἀδέρωφ, Γ. Καλαμάρης, Ν. Κοντὰς, Π. Σάρογλος, Ἀγαμέμνων Σχλῆμαν καὶ Θ. Τυπάλδος Μπασιάς καὶ ὁ κ. Ἀθ. Η. Φίλων, ὡς Γενικὸς Διευθυντής, εἶναι ἐπαρκῆ ἐγγέγνα διὰ τὴν «Ἀνατολῇ» ἀσφαλῶς προωρισμένην νὰ καταλάβῃ πρωτεύουσαν θέσιν ἐν τῇ κύκλῳ τῶν ἐν τῇ ἐγγῇ «Ἀνατολῇ» ἐργαζομένων Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν.

Β.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἡ πρὸς τοὺς Κρήτας ἀλληλογραφία Μελετίου τοῦ Πηγᾶ 1545—1600. Ἡ πραγματεία αὕτη τοῦ ἡμετέρου συνεργάτου καὶ διακεκριμένου Θεολόγου κ. Ἀγαθ. Νινολάκη, καθηγητοῦ τῶν Ἱερῶν ἐν τῇ Γυμνασίῳ Χανίων, δημοσιευομένη, ἀποτελεῖ σπουδαιότατην συμβολὴν τῆς ἱστορίας τῆς Κρήτης καὶ τῶν ἐνδόξων τέκνων αὐτῆς, ἅτινα εἰς χρόνους καὶ ὅς, ἣ τε Ὀρθοκεία καὶ τὸ ἔθνος διέτρεχε τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων ἐκ τῶν προσηλυτοθηρῶν τῆς παπικῆς ἀπολυταρχίας, ἐκλείσαν αὐτὴν ὡς ἦτο Μελέτιος ὁ Πηγᾶς, καταγόμενος ἐξ Ἡρακλείου, γενόμενος δὲ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας.

Ὁ Κρητ. Ἀστήρ ἐπιθυμῶν τὴν ὑποστήριξιν παντός καλοῦ ἔργου εἴτε θρησκευτικοῦ εἴτε πατριωτικοῦ συνιστᾷ τοῖς ἀναγνώσταις αὐτοῦ τὴν ἀπόκτησιν τοιούτων ἔργων, τιμῶντων τὴν πατρίδα ἡμῶν. Ἡ τιμὴ ὁρίσθη Δρ. 2 διὰ τὴν Κρήτην καὶ 2,50 διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται παρ' ἡμῖν.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

“Εχοντες υπ’ ὄψει τὸν δημοσιευθέντα ἰσολογισμόν τῆς Τραπεζῆς, καὶ τὴν λογοδοσίαν τοῦ γενικοῦ Διευθυντοῦ αὐτῆς κ. Ζαφ. Κ. Μάτσα πρὸς τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῶν μετόχων παρατηροῦμεν ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς τραπεζῆς μεθ’ ὅλην τὴν δεινὴν οἰκονομικὴν κρίσιν προώδυνσαν σημαντικῶς κατὰ τὸ 1907, παρουσιάζονται ἀρκούντως ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, διότι μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν τῶν ζημιῶν καὶ τὴν κράτησιν ἐκτάκτου ἀποθεματικοῦ ἐκ 500,000 δρ. ἀπομένει ἀκόμη πρὸς διάθεσιν τὸ ποσὸν τῶν 3, 823,437,66 δρ. Ἐκ τούτων 3,690,000 διανεμήθησαν ἤδη εἰς τοὺς Μετόχους ἤτοι 9 δρ. κατὰ μετοχὴν καὶ ἔμεινε πρὸς αὐτοὺς νέον δαρχ. 133,437, 66 ἀφοῦ διετέθησαν 72,000 ὥς ἀμοιβὴν τοῦ Συμβουλίου καὶ 18,000 ὑπὲρ τῶν πτωχῶν.

Ἡ οἰκονομικὴ κρίσις, ἣτις ἤρξατο ἐν Ἀμερικῇ κυρίως μὲν ἐκ τῆς μεγάλης ἐκπτώσεως τῶν μετάλλων καὶ τῶν πρὸς ταῦτα συνδεομένων ἀξιών, ἐπέξετάθη δὲ εἰς Εὐρώπην, ἐξεδηλώθη ἀφ’ ἑνὸς μὲν διὰ χρηματικῆς στενοχωρίας ἀσυνήθους καὶ ὑψώσεως τῶν ἐπιτοκίων εἰς ὅσην εἰς οἷα ἀπὸ τριακονταετίας δὲν εἶχον ταῦτα ἐξαχθῇ, ἀφ’ ἑτέρου δὲ διὰ γενικοῦ χρηματιστικοῦ μαρασμοῦ καὶ μεγάλης ἐκπτώσεως πάντων τῶν χρεωγράφων. Καὶ ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐμμέσως ἐπηρεάσθη λόγῳ τοῦ συνδέσμου αὐτῆς μὲ τὰς εὐρωπαϊκὰς ἀγορὰς καὶ τὴν Αἴγυπτον. Ἐν Αἴγυπτῳ μάλιστα ἡ κρίσις ὑπῆρξεν ὀξυτάτη, προήλθε δὲ ἐξ ὑπερβολικῆς κερδοσκοπίας, ἀναπτυχθείσης περὶ τὰς εἰς καταπληκτικὸν ἀριθμὸν δημιουργηθείσας νέας παντοειδεῖς μετοχικὰς ἀξίας καὶ περὶ τὰ γήπεδα ὥς ἦτον ἐπόμενον ἐφ’ ὅσον μὲν ἐξηκολούθουν νὰ παρέχωνται ἀφειδώς αἱ πιστώσεις ὑπὸ τῶν ἐγγωρίων Τραπεζῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἐν Εὐρώπῃ, ἡ κερδοσκοπία αὕτη ἐξηκολούθει μὲ ἀπεριόριστον αἰσιοδοξίαν ἀχαλίνωτος καὶ ὁρμητικὴ νὰ ὠθῇ καὶ τὰς ἀξίας καὶ τὰ γήπεδα εἰς δυσθεώρητα ὕψη, ὅταν αἰφνιδίως ἀπεκόπησαν αἱ πιστώσεις ἐξ Εὐρώπης, αἱ δὲ Τράπεζαι προῖδουσαι τὴν καταιγίδα περιέειλαν τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν τῶν καὶ ἐξήτησαν ὀπίσω τὸ χρημὶά τῶν, ἐξεργάγη ἡ κρίσις μὲ ὀξύτητα ὁμοίαν τῆς ὁποίας δὲν εἶδε ποτὲ ἡ Αἴγυπτος. Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν κατὰ τὴν περίοδον τῆς ὀξυτάτης ταύτης χρηματικῆς στενοχωρίας τοῦναντίον ἐπέσπασε τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς κοινωνίας καὶ ἡ μερὶς τῶν καταθέσεων παρ’ ὅλην τὴν κρίσιν παρουσιάζει ἐπαισθητὴν αὐξήσιν ὥς καὶ τῶν γραμματίων εἰσπρακτέων, ἀντὶ ὧς ἦτο ἐπόμενον τὸ χορῆμα νὰ τραπῇ πρὸς ἄλλας ἐπωφελεστέρους τοποθετήσεις καὶ πρὸς πορισμὸν μειζονος ἐπιτοκίου.

Ἐπὶ τῆς ἐκτιμήσεως ταύτης στηριζομένη ἡ Διεύθυνσις αὐτῆς προέβη εἰς μεταρρυθμίσεις καὶ ἐπαυξήσεις τῶν ἐν Ἀλεξανδρίᾳ, Κων/πόλει καὶ Καίρῳ ἐγκαταστάσεων καὶ τὴν ἰδρυσιν τριῶν νέων Πρακτορείων ἐν Χαρτοῦμ, Ρεθύμνῃ καὶ Καβάλα.

“ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ”

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ θέλουσα νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν διαφώτισιν τῆς κοινῆς γνώμης περὶ τῶν ἐπενεχθέντων μεταρρυθμίσεων ἐν τῇ Δημ. Ἐκπαιδεύσει καὶ περὶ τοῦ ἀνακινήθέντος ὑπὸ τοῦ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ κ. Ἀντ. Γιάνναρη ζητήματος τῆς μετακινήσεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἐπεκαλέσθη τὴν συνδρομὴν τῶν ἐν Κρήτῃ δημοδιδασκάλων δι’ ἰδιαίτερας ἐπιστολῆς, ἵνα προβῇ εἰς τὴν ἐκδοσὶν ἰδίου Ἐκπαιδευτικοῦ Δελτίου. Ἐν αὐτῷ θὰ καταχωρίζωνται γνῶμαι εἰδικῶν περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἡμῶν πραγμάτων καὶ συζητήσεις περὶ τοῦ Νομοσχεδίου. Διὰ τὴν ἐκδοσὶν τοῦ ἔργου ἀπαιτοῦνται δρ. 800, αἵτινες ἵνα καλυφθῶσιν ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ δηλώσωσιν ὅτι θὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ ἐκ τῶν 700 Κρητῶν δημοδιδασκάλων 160 τοῦλάχιστον. Μέχρι τοῦδε ἐδήλωσαν 65, μετὰ δὲ τὴν ἐγγραφὴν καὶ τῶν λοιπῶν θὰ ἐρχῇ ἡ ἐκδοσις.

Ὁ «Κρητ. Ἀστήρ» δωδεκασέλιδος ἤδη μετὰ τὰς μεταρρυθμίσεις ταύτας διὰ τοὺς συνδρομητὰς θὰ τιμᾶται πάλιν 5 μόνον δραχμάς.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΧΩ

ΕΘΝΙΚΗ ΓΥΧΗ μηνιαῖον φιλολογικὸν περιοδικόν. Περιεχόμενα. Γ. Ν. Χατζιδάκι, καθηγγοῦ τοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Ἡ μία Γραμματικὴ. Π. Καρολίδου Χριστοῦγεννα, Ἐπιφάνεια. Θεοφάνεια, Φῶτα. Κ. Γ. Ζησιού καθηγγοῦ τοῦ Μοῦσαι καὶ Χάριτες (συνέχεια). Δ. Α. Χατζηγιάννη Θεσσαλικά Παροιμίαι, Φ. Σ. Δραγοῦμη Περιοδεῖα ἐν Μακεδονίᾳ (συνέχεια), Μ. Γ. Παπαδοπούλου Ἑθνικὰ ἀνέκδοτα, Κ. Γ. Ζησιού Διγλωσσία, Δ. Κρεκούκια δικηγόρου Αἱ μονομαχίαι. Ν. Λιβαδά Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς Λατινικῆς γλώσσης, γινώμαι σοφαὶ κλπ.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Περιεχόμενα 84 τεύχους Φεβρουαρίου. Καλλιτέχνης πολυτεύμενος, Ὡς τὴν ἀγάπην μου, Δύο ἔργα. Σκέψεις. Τὸ γερὰν, Ἡ Γαλλίς ἐν τῇ τέχνῃ, ἀραβικά ἔθνη, Lyceum Club Λακεδαιμονικά σημειώματα. Τὸ φιλολογικὸν καὶ καλλιτεχνικὸν 1907. Γράμματα καὶ τέχνη. Μουσικὴ, ἀρχαιολογικὰ εἰδήσεις. Εἰκόνες κλπ.

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ. Ὁ Μένανδρος, Αἰώνια λαχτάρα, Νικολ. Κουνελάκις. Ὡς τὴν Ἑλλάδα τὴν νέα. Τὸ βιβλίο τῆς Αὐτοκρατορίας Ἐλισάβετ. Ὁ ἱππότης δὲ Ζαφάρόβιτς. Ἡ ἀγία Καικιλία. Τωρινὰ καὶ Περσμενά. Τὸ Δεκαπενθήμερον. Λόγοι καὶ Ἀντιλόγοι, κλπ.

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ. Τὸ γῆρας καὶ ἡ νεότης. Ὡς τὴν ὑστερὰν σελίδα τοῦ λευκώματός σου. Ὁ Ἅγι Ἀντώνης (συνέχεια καὶ τέλος) Ἐπιφανεῖς Ἑπτανήσιοι. Ἀεζικόν, φιλολογικὴ στήλη. Τὸ δεκαπενθήμερον.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 1ης ΤΡΙΜΗΝΙΑΣ

Εἰς τὰς δημοσιευθείσας Πνευματικὰς Ἀσκήσεις ἐκρίθησαν ἄξιοι τοῦ Α' Βραβείου κατὰ τὴν γνώμην εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς: Μέλαινα ἑλπίς καὶ Τυδεύς.

Β' Βραβείου: Νικ. Χ. Παπαδάκης Γεώργ. Χατζημιχελάκης καὶ Ἐλευθερνέυς.

Γ' Βραβείου: Τζουαννάς Φρ., Ροδοδάκτυλος ἡὼς καὶ Ἀηδών.

Εἰς τὰς λύσεις ἔτυχον:

Α' Βραβείου: Μέλαινα ἑλπίς καὶ Θεοφ. Καλατζαντωνάκης.

Β' Βραβείου: Ἀλκ. Ζαφειρόπουλος (Τυδεύς) καὶ Ἀντ. Κατζουρός.

Γ' Βραβείου: Ἐλευθερνέυς καὶ Γ. Χατζημιχελάκης καὶ πρῶτος ἐπιλαχὼν Γ. Κ. Γαλανάκης.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Λύσεις τῶν Πνευματικῶν Ἀσκήσεων 30οῦ φυλλαδίου

203 βιβλιοθήκη, 204 ἐπὶ ἐπὶ ὀθόνα, 205 ὁ γέρον, 206 ἡ συναναστροφή μὲ τὸν ὁμοῖον, 207 Ἰα—μία—Λαμία, 208 ἀπὸρος—πόρος—ἄρος. 209. 1 4 5 210. π 211. ποῖ ἴω.

6 2 8 α

12 11 3 ὀ λ. γα

7 9 10 α δ ε

212. ἀλέκτωρ.

Λύσεις Πνευματικῶν Ἀσκήσεων 31ου φυλλαδίου

313. φόρος—ἄρος, 214 ὁ ἀριθμὸς 627. 215. α') Μυρτῶν δ') Ἰόνιον.

216. ΓΑΔΑ

ΑΙΩΝ

ΛΩΒΗ

ΑΝΗΡ

217. Κῶς, συ—φῶς—κόσσυφος. 218. Ἐλαφονήσι. 219. Κῆπος—ἵππος.

220. 1 2 3 2 3 1 3 3 3

2 1 3 1 3 2 2 2

3 2 1 3 1 2 1 1 1

ΣΗΜ. Ὁ κ. Γ. Καλαϊτάκης θεωρεῖται τὸ ἐν τοῖς «Πάγοις Ἠφαίστιον» εἰς τὸν κ. Γ. Παπαδάκην, ὅστις μόνος ἔστειλεν ἐπιτυχὴ λύσιν.